

GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

4110 BIHARKERESZTES, DAMJANICH UTCA 21.
TELEPHELY: 4110 BIHARKERESZTES, KOSSUTH UTCA 52.
TEL/FAX: 54/431-258
E-MAIL: gardonyirefi@gmail.com
OM: 062933

Kedves Versenyzők!

A következő oldalakon találjátok meg a Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI „A szelídek öröksége” elnevezésű versenyének első fordulójának alsó tagozatos feladatait.

Az első forduló megoldásainak beküldési határideje: 2016.november 30.

A válaszlapok minden oldalán kérjük, hogy az iskola nevét/bélyegzőjét illetve a kitöltő csapat nevét feltüntetni szíveskedjete!

A kitöltött feladatlapokat e-mailben (gardonyi.zoltan.iskola@reformatus.hu) vagy az iskola számára címzett levélben várjuk, a borítékra ráírva „A szelídek öröksége”.

Postacím: 4110 Biharkeresztes, Damjanich utca 21.

Sok sikert kívánunk a munkátokhoz!

Kedves Gyerekek!

Nagy öröm számunkra, hogy részt vesztek az általunk meghirdetett versenyben.

Igyekeztünk számotokra érdekes és változatos feladatokat összeállítani.

Reméljük, hogy a feladatok közös megoldása során további ismeretekhez és jó élményekhez juttok.

Jó munkát kívánunk!

Olvassátok el figyelmesen „ A diófa és a mogyoróbokor ” című mesét!

A diófa és a mogyoróbokor

Nagyon régi időkben történt, amit most elmesélek. Élt egyszer egy vén diófa. Egy dombtetőn állt, gyökerei mélyre lenyúltak a földbe, a környéken terelgető pásztoreberek sem tudták, mióta áll már ott.

- Emberemlékezet óta - mondogatták, s azt is, hogy talán egyidős magával a dombbal. Ez a dombtetőn álló öreg diófa uralta a tájat. Odafentről nézte, mi történik a lenti síkon, és ahogy egyszer így nézelődött fejedelmi magányában, azt látta, hogy lent a mezőn egy csenevész mogyoróbokor hajtott ki.

Ez még azokban az időkben volt, amikor a mogyorónak nem volt héja. Nem borította az a kemény csonthéj, amit olyan nehéz feltörni, ami miatt manapság nem szabad a fogainkkal próbálkoznunk, mert beletörhet, kalapácsra van szükségünk. Szóval a mogyoró annak idején még csak úgy nőtt az ágak végén védtelenül, a belső magvát kínálva, azt a finom, puha magot, amit megeszünk. Kiszolgáltatottan állt ez a cserje a viharoknak, a madaraknak, amelyek könnyen megcsipkedhették, hiszen nem védte a csonthéja. Még a kukacok sem a diófa felé araszoltak, hiszen a dió kemény héján átrágni magukat fárasztó munka lett volna, hanem a kis mogyorócserjét vették célba, annak gyümölcsét dézsmálták.

Látta a vén diófa, hogy így ez a mogyoróbokor nem sokra viszi. Féltette is szegény rokonát, mert minden nyár végére, kora őszre, mire beérett volna sok-sok gyümölcse, a felét elverte a jég: lepotyogtak, a másik felét megcsipkedték a rigók, a harmadik felét - ha beszélhetünk ilyenről egyáltalán - a kukacok vették „gondozásba”. Elgondolkodott a diófa, hogy mit tehetne, de szomorúan kellett rájönnie, hogy nagyon messzire áll a mogyorócserjétől, ezért aligha tud rajta segíteni. Később azonban egy ötlete támadt, és az egyik ősszel, amikor a diófának különösen gazdag termése volt, egy szem dióját lehullajtotta az ágáról, ami gurulni kezdett lefelé a lejtőn; gurult, gurult le a domboldalon, s végül leért a mezőre, ott is folytatta útját még egy darabon, majd a mogyorócserje mellett egy lyukba belepottyant.

Aztán elközelgett a tél, lehullottak a kései esők, követte őket a korai hó, és leplével betakarta. A dió odalent a föld mélyében álomba merült, tavasszal pedig kicsírázott és növekedésnek indult. Az első évben még gyöngye szára volt apró levelekkel, de ahogy teltek az esztendőik, lassan akkora lett, mint a mellette levő mogyorócserje. Ekkortájt elegyedtek beszélgetésbe egymással. A mogyoró panaszkodott:

- Nézd meg testvér, mi történt velem! Nemsokára megöregszem itt a mezőn, és nincs egyetlen épen maradt magom, ami földbe hullva utódom lehetne. Mert látod, jó neked, megvéd az a kemény héj a gyümölcsödön, nekem bizony ilyen páncélom sohasem volt.

Erre a kis diófa így felelt a mogyorócserjének:

- Figyelj rám! Kezdd el növeszteni a gyökereidet abba az irányba, amerre én állok, és én is elkezdem feléd növeszteni. Amint összetalálkoztunk, megpróbálom átadni neked az erőmet.

Így is történt, a két kis fa gyökerei hétről hétre közeledtek egymáshoz, és egyszer csak két gyökér találkozott valahol mélyen a föld alatt. Ekkor a diófából erő áramlott át a másikba. Képzeljétek el, a következő tavasszal a kis mogyoróbokor azt látta, hogy miután a virágszirmai lehullottak, és gyümölcse érni kezdett, valami világosbarna héj borította minden darabját, ami kezdetben még lágy volt, de egyre keményebb lett. Majdnem olyan kemény, mint a dió héja. Bánata öröme fordult, mert hiába jöttek a rigók, kopogtatták a termését a csőrükkel, fel kellett adniuk a próbálkozást. Ez a mogyoró most nem lesz csemege, gondolták csalódottan. Jöttek a viharok is, s bár néhány szem áldozatul esett, a legtöbb ott maradt az ágakon. És bizony még a kezdő kukacok foga is beletört a héjába.

A diófa viszont azon a nyáron olyan gyümölcsöket hozott, amiket nem fedett csonthéj, mert átadta az erejét. A gerezdek védtelenül álltak a diófa ágain, a szomszéd fánál kudarcot vallott madarak s egyéb ellenségek hamar fölfedezték, s azt pusztították. Ahogy eljött az ősz, és a mogyoróbokornak beérett a termése, ő satnyulni kezdett. Elsárgultak a levelei, lehullottak, s a következő tavasszal ki sem nyíltak újból: a diófa elszáradt. Ezt látva a mogyoróbokor elszomorodott, hogy a barátja fölládozta magát azért, hogy őneki csontpáncélba rejtett gyümölcse lehessen.

Miközben búslakodott, egy hang szólította meg. Az öreg diófa, amely még mindig a dombtetőn állt, így szólt hozzá:

- Ne búsulj, testvérem, hiszen én, akinek a fiam volt az a kis diófa, ma is itt állok és örülök, hogy segíteni tudtam rajtad. Nézd, ágaim változatlanul a régi gyümölcsöket termik majd, amiknek nem árt vihar, se szél, sem állatok. A fiam átadta neked az erejét, és ezután a világon minden mogyoróbokor és - cserje olyan lesz, mint te. A te utódaid fogják benépesíteni a földet. Örülj ennek!

A mogyorócserje megvigasztalódott, s a kétféle fa leszármazottai mind a mai napig jó barátok.

1. Válaszoljatok a kérdésekre! Írd be a táblázatba a helyes válasz előtti betűjelet!

1. Hol élt a vén diófa?
  - A. domboldalon
  - B. legelőn
  - C. mezőn
  - D. dombtetőn

2. Mit pillantott meg odafentről?
  - A. barna csonthéjat
  - B. csenevész mogyoróbokrot
  - C. sűrű ágakat
  - D. színes gyümölcsöt

3. Mitől féltette a rokonát?
  - A. a kukacok elfáradnak
  - B. beletörik a foguk
  - C. beérik a gyümölcse
  - D. kiszolgáltatottá válik

4. Mi történt a lehullott dióval tavasszal?
  - A. hó betakarta
  - B. belepottyant a lyukba
  - C. kicsírázott, növekedésnek indult
  - D. álomba merült

5. Hogyan változott meg a cserje élete?
  - A. termését a rigók felfalták
  - B. gyümölcse érni kezdett
  - C. kemény héj borította termését
  - D. bánata örömmre fordult

**2. Milyen bibliai képre utal a szövegben bekeretezett rész?
Írjátok le 2-3 mondatban!**

3. Találjátok ki! Írjátok le a megfejtést!

1. Tavasszal kap levelet.
S ősszel küld csak választ,
De nem egyet, nem is kettőt,
Hanem sok – sok százat.
2. Medve szereti,
Mókus megeszi.
Farkas és nyúl,
hozzá sem nyúl.
3. Minél többet eszel,
Annál több van a tálon.
4. Más mikor öltözik, mert itt az ősz, fázik,
Mi akkor vetkőzünk, s hagyjuk el ruháink,
Minden gyerek, felnőtt szereti a tésztát,
Hátha még mivelünk adják meg a módját.

**4. Párosítsátok a közmondásokat, szólásokat magyarázatukkal!
Írjátok be a táblázatba a sorszámhoz a helyes válasz betűjelét!**

1. Diót lehetne vele verni.	A. Egyáltalán nem szeret valakit, inkább gyűlöli.
2. Kemény dió.	B. Olyan magas, mint egy dióverő pózna.
3. Töri a diót.	C. Nem ér semmit. Nagyon keveset ér.
4. Nem ér egy férges diót sem.	D. Nehéz feladat, nehezen elintézhető dolog, nehezen meggyőzhető ember.
5. Diót törne a homlokán, úgy szereti.	E. Ezt mondják a nyikorgó szekérre.

5. Melyek a dió jótékony hatásai?

**Megtudjátok, ha kiegészítitek a szavakat a hiányzó magánhangzókkal!
Írjátok le a megfejtést!**

A.	b_rb_t_gs_g	gy_gy_t_j_	
B.	v_zh_jt_	h_t_s_	
C.	cs_ntr_tk_l_st	l_ss_tja	
D.	_z_l_t_k	_ll_p_t_t	j_v_tj_

6. A domboldalon egymástól egyenlő távolságra 13ogyoróbokor áll. Kukac Karcsi a negyedik és a hetedikogyoróbokor között 120 méter távolságot mért. Hány méter a távolság az első és a tizenharmadikogyoróbokor között?

Segítsetek Kukac Karcsinak! Rajzoljatok, számoljatok!

7. Mennyit érnek a termések?

				720
				900
				940
				750
840	830	810	830	

A négy termés közül melyik hiányzik a táblázatból? Írd le a választ!

8. Bence és Zsóka kétpöttyös és hétpöttyös katicabogarakat gyűjtöttek a domboldalon, a vén diófa leveleiről.

Azokon összesen 99 pöttyöt számoltak meg. Érdekes – mondja Zsóka – nekem ugyanannyi a hétpöttyös katicám, mint a Te kétpöttyösöd, és a kétpöttyösből is ugyanannyi van, mint neked hétpöttyösből.

Nekem pedig – mondja Bence – öttel több hétpöttyös katicám, mint kétpöttyös van.

Hány katicát fogott Bence?

Beküldési határidő: 2016.november 30.

Feladatok megoldása

1. Válaszok:

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

7 pont/   pont

2. Bibliai kép megfogalmazása:

---

4 pont/   pont

3. Megfejtések:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pont/   pont

4. Közmondások, szólások:

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

5 pont/   pont

5. A dió jótékony hatásai:

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

4 pont/   pont

6. Az első és a tizenharmadik mogyoróbokor között _____ m távolság van.

3 pont/   pont

7. Mennyit ér?

A négy termés közül hiányzik a _____ .

5 pont/   pont

8. Bence _____ hétpöttyös katicát fogott.

3 pont/   pont

Összesen: 35 pont/   pont